

INICIACIÓ AL TECLAT 1

Òscar Boada

DINSIC
PUBLICACIONS MUSICALS

INICIACIÓ AL TECLAT 1

Disseny de la coberta: Mateo&Solano

Il·lustracions: Nausica Martínez

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

1a edició: juliol 97

© **Òscar Boada**

© **Drets d'edició cedits a: DINSIC Publicacions Musicals - Santa Anna 10 E 3 - 08002 Barcelona**

Imprès a Litografia Rubio, S. L. - Ferrer de Blanes, 9 - 08012 Barcelona

Dipòsit Legal: B-31.915-97

ISBN: 84-86949-67-X

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprènent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals
Santa Anna, 10, E 3a - 08002 Barcelona
Tel. (3) 318 06 05 - Fax (3) 412 05 01
e-mail: dinsic@cambrabcn.es

PRESENTACIÓ

Amb aquest llibre, presentem al públic 10 anys d'una experiència singular, la utilització dels teclats electrònics en el cicle superior de primària i el 1r nivell d'ESO a l'escola IPSI (Institució Pedagògica Sant Isidor) de Barcelona.

Des de la perspectiva que ens donen aquests 10 anys d'experiència, podem assegurar que tot el que hi ha en aquests llibres ha estat provat abans en diferents grups, tot conservant només allò que ha funcionat en la immensa majoria d'alumnes. Tractant-se d'un llibre d'iniciació, hem intentat donar unes bases que posteriorment es puguin desenvolupar, tot evitant un programa excessivament centrat en la tècnica o en aspectes teòrics i procurant més aviat que l'alumnat s'enfronti de seguida amb petites peces musicals que l'encoratgin a perseverar i, mitjançant la superació de les diferents dificultats, progressi en el domini de l'instrument.

Per això, trobarem de seguida melodies conegudes i, encara que afrontem l'ensenyament del teclat des d'una perspectiva clàssica, no menyspreem, ans al contrari, les possibilitats de facilitació de l'execució que ens ofereixen els moderns teclats electrònics (ritmes, acords amb un sol dit, etc.).

El llibre va dirigit tant als alumnes que volen una guia per a l'estudi autodidàctic com a aquells professors que desitgin incorporar a l'ensenyament escolar aquests instruments.

Amb els millors desitjos, i amb l'esperança que aquest llibre ajudi a promoure noves possibilitats dins l'ensenyament de la música a les escoles.

L'autor

CONTINGUTS

Instrument i teoria

EXERCICI 1

- Teoria:
 - Elements d'informàtica musical. Demostració del funcionament del sistema MIDI.
 - Clau de Sol i clau de Fa. Explicació del seu funcionament. Exercicis d'escriptura d'ambdues claus i de col·locació del nom sota les notes.
 - Negra, blanca i rodona. Silenci de rodona (repàs).
- Aplicació pràctica:
 - Col·locació de la mà sobre el teclat.
 - Posició dels dits. Bases de la digitació.
 - Sistema d'atac (*legato*).

EXERCICI 2

- Teoria:
 - Tempo: Noció.
 - Utilització de *presets* rítmics en els teclats.
- Aplicació pràctica:
 - Mètode d'estudi: Subdivisió de la peça en fragments petits.

EXERCICI 3

- Teoria:
 - Acord.
 - Harmonia. Noció.
- Aplicació pràctica:
 - Treball de dos moviments diferents a cada mà.

EXERCICI 4

- Teoria:
 - Acord. Noció.
 - Acord placat, acord arpegiat.
 - Octava.
- Aplicació pràctica:
 - Execució de l'acompanyament escrit i comparació amb un acompanyament automàtic.
 - Iniciació als acompanyaments automàtics.

EXERCICI 5

- Teoria:
 - Ritme de dues corxeres i la seva equivalència.
 - Tònica i dominant.
 - Pregunta i resposta.
 - Acords: inversions.
- Aplicació pràctica:
 - Utilització d'un mateix dit per a diferents notes.

EXERCICI 6

- Teoria:
 - Començament tètic-començament anacrúsic.
 - Acord de subdominant.
 - Interval harmònic-interval melòdic.
- Aplicació pràctica:
 - Canvis de posició.
 - Execució de l'escala de Do (mà dreta i mà esquerra).

EXERCICI 7

- Teoria:
 - Grups de 4 semicorxeres.
 - Silenci de negra.
- Aplicació pràctica:
 - Canvis de dit sobre una mateixa nota.
 - Execució d'acords placats.

EXERCICI 8

- Teoria:
 - Escala pentatònica. Escala xinesa, coreana i japonesa. Audició de temes pentatònics coneguts.
 - Baix obstinat.
- Aplicació pràctica:
 - Digitació per a l'escala pentatònica.

EXERCICI 9

- Teoria:
 - Ritme de negra amb punt - corxera.
 - Dobles barres de repetició. Funcionament.
 - *Ritardando*.

- Aplicació pràctica:
 - Acompanyament sobre acords placats.
 - Treball del ritme ♩. ♪

EXERCICI 10

- Teoria:
 - Alteracions: bemolls, sostinguts.
 - Cromatisme.
 - Contratemps.
- Aplicació pràctica:
 - Execució d'acords.
 - Execució de passatges cromàtics.

EXERCICI 11

- Teoria:
 - Escala de Fa M.
 - Notes lligades.
- Aplicació pràctica:
 - Treball d'acords arpegiats a la mà esquerra.

EXERCICI 12

- Teoria:
 - Compàs ternari.
 - Silencis de negra.
 - El minuet.
- Aplicació pràctica:
 - Treball amb silencis de negra i acompanyament en octaves.

EXERCICI 13

- Teoria:
 - El baix xifrat.
- Aplicació pràctica:
 - Acompanyament.

EXERCICI 14

- Teoria:
 - Alteracions: valor de les alteracions dins un mateix compàs.
 - Escales: La menor.
- Acompanyament:
 - Acompanyament amb el sistema d'acords amb un sol dit.

POSICIÓ DE LA MÀ

La posició de la mà sobre el teclat és de summa importància.

Una bona posició ens permetrà obtenir bons resultats amb rapidesa mentre que una mala posició ens donarà, a la curta o a la llarga, problemes de difícil solució. Cal, per tant, seguir les normes que precisem a continuació:

- 1) Mà relaxada. El colze també relaxat i lleugerament separat del cos.
- 2) Si teniu un pilota de goma, de tennis, per exemple, prengueu-la amb la mà de manera que el palmell toqui la pilota: aquesta és exactament la posició ideal de la mà.
- 3) Situeu-la sobre el teclat. Cada dit sobre la seva tecla. Col·loqueu-la al centre de la part ampla de la tecla. Els dits han de reposar sempre sobre una tecla, encara que no toquin al llarg de tota la peça.
- 4) Atenció a l'altura. Comproveu la cadira. No heu de seure ni molt alts ni molt baixos; si és necessari, corregiu l'altura amb l'ajuda de coixins o llibres. Atenció a l'esquena: sempre dreta!

Massa baix

Correcte

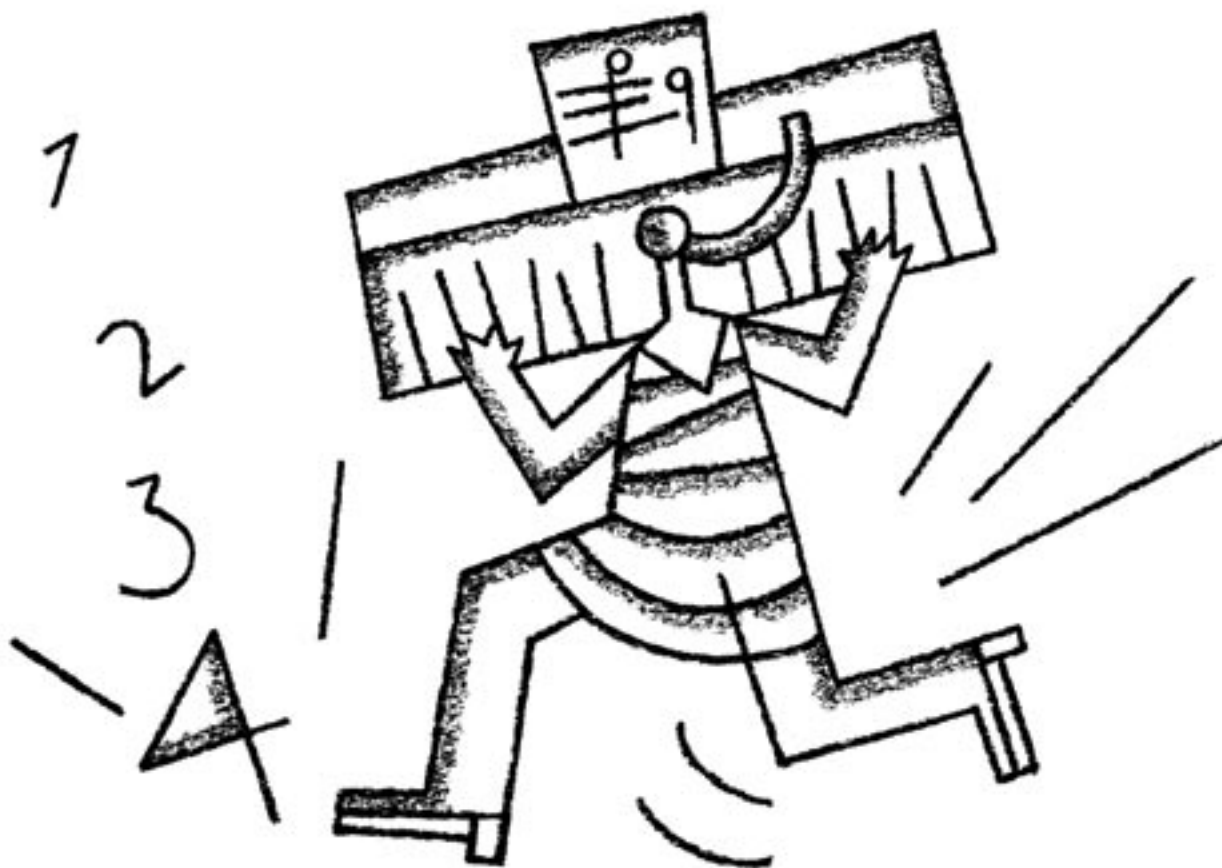

Massa alt i
esquena torçada

RITME, RITME!!

Hem parlat de la pulsació com un apartat imprescindible. La secció rítmica dels nostres teclats n'és una part molt interessant. La podem utilitzar independentment o juntament amb l'acompanyament automàtic, i pot constituir una ajuda vital pel nostre estudi. Començarem per un ritme que s'ajusti al compàs 4/4 en què estan escrites la majoria de les peces. Seleccionem el ritme **March**, i amb l'ajuda dels reguladors de tempo (tempo és la velocitat d'una peça o fragment), el farem coincidir al màxim possible amb el nostre rellotge: una pulsació per segon. Podem sentir que la primera pulsació és forta, la segona feble, etc.

Amb el ritme seleccionat, podeu practicar les peces que aneu aprenent, tot observant quan aneu junts amb la pulsació o bé quan no hi aneu. Una advertència: encara que us sembli que aneu massa lents, no vulguem córrer, és preferible menjar poc i pair bé!

EXERCICI N. 14

Nom: The house of rising sun

Cançó tradicional nord-americana

Com començar?

1) El xifrat

Aquesta peça és una mostra de la música que podem trobar en un cançoner amb la línia melòdica només (mà dreta), acompanyada del xifrat d'acords. Recordeu-vos de posar el selector a SFC o el seu equivalent.

2) Alteracions

Quan en un compàs hi ha una nota alterada, qualsevol nota amb el mateix nom que aparegui dins d'aquest compàs resultarà afectada per l'alteració.

COMPÀS 15: L'últim Sol també és sostingut.

3) Escala

Per primer cop, la peça finalitza amb la nota La. A més, és fàcil de sentir que la melodia és més aviat trista. Això és degut a la utilització de l'escala MENOR, que deu la seva sonoritat peculiar a la situació dels semitons (els semitons es troben, en les escales menors, entre el 2n i el 3r graus i el 5è i el 6è, mentre que en les MAJORS es troben entre el 3r i el 4rt i el 7è i el 8è).

Sovint podem trobar la 7a nota de l'escala (Sol, en aquest cas) amb un sostingut. Observeu que la sonoritat resultant de l'escala de La menor amb un sostingut sobre la nota Sol recorda la música àrab.

L'autor i l'obra

The house of rising sun és una mostra de cançó adaptada per intèrprets molts diversos, de manera que sovint s'atribueix a diferents autors. En realitat es tracta d'una cançó tradicional, com ho és *Aura Lee* (veure llibre 2), que a mans de cantants moderns ha obtingut la seva celebritat.

The house of rising sun

tradicional nord-americana

So: Harmonica o Flute

Slow Rock

1 2 3 4 5 4 2

A - m D

1 5 5 5 4 3 2 3

F A - m C E7

3 5 5 5 4 3 2 1

A - m C D

1 1 1 3 1 2 3

F A - m E7 A - m